

Fiskus musi bardziej przyłożyć się do pracy

Coraz więcej odwołań od wadliwych decyzji skarbowych, porażki w sądach, niejasne prawo. Spada zaufanie do organów skarbowych — alarmuje NIK

Jarosław Królak, GRA

j.krolak@pb.pl ☎ 22-333-98-13

Najwyższa Izba Kontroli (NIK) po raz pierwszy zbadała, czy skarbowka przestrzega praw podatników, traktuje ich przyjaźnie, nie nadużywa prawa i przewagi jako organ państwowy. Pod lupą izby znalazły się kontrole i postępowania podatkowe prowadzone przez 12 urzędów skarbowych, działalność 6 izb skarbowych oraz nadzór Ministerstwa Finansów (MF) nad podległym mu aparatem. Wnioski? Fiskus ma wiele powodów do bicia się w piersi.

Jednym z najważniejszych ustaleń kontrolerów NIK jest wyraźny wzrost liczby odwołań od decyzji organów skarbowych. W pierwszej połowie 2013 r. podatnicy zaskarżyli aż 30 proc. decyzji wydanych przez organa pierwszej instancji, co oznacza 10-procentowy wzrost niezadowolonych z rozstrzygnięć fiskusa w porównaniu z rokiem poprzednim.

– Od ponad 20 lat około 1/3 zaskarżonych decyzji skarbowych jest uchylanych przez sądy. To pokazuje, że warto się odwoływać. Podatnicy korzystają więc z tej możliwości i słusznie – mówi prof. Witold Modzelewski, były wiceminister finansów.

W pierwszych 6 miesiącach 2013 r. uchylonych zostało aż 34,4 proc. decyzji urzędów skarbowych. Powodem były

braki dowodowe i błędy proceduralne, co w ocenie NIK, świadczy o niestaranności urzędników. W wyższej instancji jest niewiele lepiej. Odsetek decyzji dyrektorów izb skarbowych uchylonych przez wojewódzkie sądy administracyjne wzrósł do 19,7 proc. (w 2012 r. – 14,7 proc.). NIK podkreśla, że w 40 proc. skontrolowanych postępowań odwoławczych izby skarbowe naruszały prawa podatników, nie przestrzegając zasad praworządności, wnikliwości i dążenia do prawdy.

Z niską jakością decyzji idzie w parze kiepska jakość interpretacji podatkowych wydawanych przedsiębiorcom. Zdaniem NIK, wynika to z tego, że także urzędnicy mają problemy ze zrozumieniem zagmatwanych i niejasnych przepisów. Niezadowoleni podatnicy zaskarżyli do sądów co czternastą indywidualną interpretację podatkową (wzrost o 21 proc.), a sędziowie uchylili aż 56 proc. interpretacji wydanych przez izby skarbowe.

Okazuje się, że z przepisami nie radzi sobie też MF, które zwręka z udzielaniem odpowiedzi na zapytania izb skarbowych. W 55 proc. przypadków minister finansów odpowiadał po 3 miesiącach. W skrajnych przypadkach izby musiały czekać kilka lat.

Poważną bolączką jest przewlekłość postępowań odwoławczych. W łódzkiej izbie skarbowej pewien podatnik musiał czekać na wynik prawie 4 lata, a w Zielonej Górze ponad 5 lat. Jak to możliwe?

– Niestety tendencją jest wydłużanie postępowań odwoławczych. Najslabszym

133

tys.► Tyle kontroli podatkowych przeprowadzono w 2012 r. i pierwszej połowie 2013 r. U 76 proc. kontrolowanych podatników stwierdzono uszczuplenia skarbowe na prawie 7 mld zł.

► **ZAKASAĆ RĘKAWY:** Bolesne dla skarbowki wyniki kontroli NIK, którą kieruje Krzysztof Kwiatkowski, dotychczasowy poprzedniego ministra finansów. Obecny szef resortu wielokrotnie obiecywał poprawę działania służb skarbowych. Ma świetny pretekst, by te obietnice zrealizować. [FOT. WM]

ogniwnem są izby skarbowe. Absurdem jest też to, że bardzo często uchylone wadliwe decyzje są kilkakrotnie ponawiane, co znacznie wydłuża procedury. Ponadto średni czas całego postępowania polskiego fiskusa to 7-8 lat – mówi prof. Modzelewski.

Okazuje się też, że urzędnicy bezprawnie kontrolują podatników w trakcie tzw. czynności sprawdzających. Zdarzały się przypadki, że przedsiębiorcy byli straszni odpowiedzialnością karną skarbową za nieudzielenie informacji o uzyskanych

obrotach za sprzedaż, mimo że przepisy ordynacji podatkowej nie uprawniają do ich żądania.

NIK podkreśla, że duża liczba uchylanych decyzji i sporów z podatnikami przyczynia się do spadku zaufania do organów skarbowych. Zdaniem izby, konieczne jest uszczelnienie systemu oraz wzmocnienie interpretacji podatkowych. NIK podkreśla, że zmienność i niejasność prawa podatkowego utrudniają podejmowanie decyzji biznesowych i prowadzenie działalności gospodarczej.